

MD-3505, or. Orhei, str. Vasile Mahu, 135
www.jor.justice.md; email: jor@justice.md
tel. 0-235-20437, fax. 0-235-20736

MD-3505, г. Орхей, ул. Василе Маху, 135
www.jor.justice.md; email: jor@justice.md
тел. 0-235-20437, факс: 0-235-20736

07.07.2020, dosar nr. 1-337/2019

Președintelui Curții Constituționale

Judecătoria Orhei, Vă expediază, sesizarea privind excepția de neconstituționalitatea înaintată de avocatul, Alexandru Iachimciuc, în interesele inculpatului, Holostenco Anatolie pe cauza penală în privința lui Holostenco Anatolie, învinuit în comiterea infracțiunii, prevăzută de art. 264/1 alin. (1) din Codul penal al RM.

Anexe: copia încheierii nr. 1-337/2019 din 07.07.2020 pe 5 file.
Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 5 file.
Copia rechizitoriului pe 5 file.

Președintele
Judecătoriei Orhei

Veronica CUPCEA

09:30
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 1139
"10" 07 2020

1

Judecătoria Orhei
Judecător Veaceslav CARAGIA
str. Vasile Mahu 135, or. Orhei, MD-3505

de la Alexandru IACHIMCIUC, avocat

U 0007 0005

în interesele lui Anatolie HOLOSTENCO, inculpat
pe cauza penală nr. 1-337/2019

CERERE

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

ONORATĂ INSTANȚĂ!

ÎN FAPT,

Pe rolul Judecătoria Orhei, s. Central se află cauza penală cu nr. 1-337/2019 de învinuire a lui Anatolie HOLOSTENCO de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. 1 CP RM.

Instanța de judecată a propus în repetate rânduri inculpatului și apărătorului dacă cauza poate fi examinată în procedură simplificată în baza art. 364¹ CPP RM.

Ținând cont, că apărarea a invocat, că la momentul de față pedeapsa complementară nu va poate fi ajustată la efectele procedurii respective, instanța a reținut cauza în procedură generală.

Conform art. 264¹ alin. 1 CP RM „Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.”

În urma analizei normei juridice conținute în art. 264¹ alin. 1 CP RM, apărătorul a constatat, că infracțiunea în cauză prevede o pedeapsă principală și una complementară, dar care este obligatorie. În esență pedeapsa complementară mai curând poate fi apreciată „ca pedeapsă principală” pentru conducătorii auto.

La caz, apărarea a întrevăzut, că aplicabilitatea beneficierii reducerii de pedeapsă conținută în norma art. 364¹ alin. 8 CP RM este ineficientă.

Or, conform art. 364¹ alin. 8 CP RM „Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.”

În speță procedura dată, nu a fost aplicabilă acestuia în sensul ameliorării răspunderii, or, inculpatul care ar recunoaște vina, solicitând ca cauza să fie examinată în procedură simplificată, ar beneficia, doar de reducerea cu o treime a limitelor pedepsei muncii neremunerate în folosul comunității, nu și a pedepsei prin care acestuia i se anulează dreptul de a conduce mijlocul de transport.

Totodată, în cazul în care acesta nu ar recunoaște vina, iar instanța de judecată îl va găsi vinovat, îi va aplica o pedeapsă prin care acestuia îi va fi stabilită tot pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității, **și a pedepsei prin care acestuia i se anulează dreptul de a conduce mijlocul de transport.**

La momentul de față, este de precizat, că indiferent dacă recunoaște sau nu vinovăția, instanța de judecată nu-i va putea aplica o pedeapsă, decât cea conform analizei arătate mai sus. Adică, instanța este limitată de a aplica o altă o pedeapsă decât cea prescrisă în norma data.

Apărarea va aminti, că o astfel de limitare a instanței de judecată ca să stabilească o pedeapsă echitabilă, nu corelează cu principiul individualizării pedepsei penale și legalității acesteia.

Subsidiar, este esențial de a puncta, că și inculpatul nu și-a putut aprecia poziția reîșind din incertitudinea generată de norma în cauză, și nu a putut beneficia de reducerea efectivă prevăzute și garantată de art. 364¹ alin. 8 CP RM. Or, pentru el instanța nu putea individualiza pedeapsa complementară, în eventualitatea recunoașterii acestuia ca fiind vinovat.

În consecință norma nu corelează cu garanțiile statuate în art. 3 alin. 1, art. 23 și art. 54 din Constituția Republicii Moldova. Cea din urmă concluzie este relevantă și pentru procedura generală, în care la momentul de față instanța a reținut cauza.

În speța dedusă cu pricina, a fost adoptată ordinea conform căreia, inițial acuzarea își va prezenta probele, după partea apărării, urmînd ca inculpatul să depună depoziții. Corelativ, apărarea nu exclude că una din pozițiile pe care o va expune inculpatul va fi recunoașterea vinei, în cazul în care probele acuzării vor avea o pondere mai mare decât cele ale apărării.

Dar ca și efect o asemenea abordare nu-i va permite instanței de judecată să individualizeze pedeapsa complementară. Ca rezultat apreciem, că inculpatul va fi lipsit de un proces echitabil.

Într-o altă ordine de idei, apărarea consideră, că norma reprezintă deficiențe și de ordin legislativ, dat fiind că ea nu coroborează nici cu partea generală a Codului penal, în special cu prevederile art. 61 și 62 din CP.

Astfel, conform *art. 61 alin. 1 CP* „Pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.”

Conform *art. 62 alin. 1 lit. b¹ CP*: „Persoanelor fizice care au săvîrșit infracțiuni li se pot aplica următoarele pedepse:

b¹) *privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept;*”

Corelativ, *instanța de judecată* este privată de posibilitatea a exercita sarcina sa de bază, să *stabilească vinovăția* unei persoane, iar în rezultatul *aprecierii* în cumul *circumstanțele cauzei*, la cadrul *legal* după *intima ei convingere*.

În speță, sintagma „*cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.*” conținută în art. 264¹ alin. 1 CP RM, aduce atingere sarcinii instanței de judecată prin prisma art. 75 CP RM. Conform alin. 1 al normei precitate,

„*Persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra*

corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Într-o primă concluzie, apărarea apreciază, că criteriile de individualizare, rămân ineficiente, și cad în desuetudine, și nici nu reflectă aplicabilitatea aplicării art. 76 fie la caz, prevederile art. 77 CP RM.

Apărarea consideră, că Instanța de Contencios constituțional poate reține propria-i practică prin care acesta a mai supus analizei o normă cu elemente similare prezentei spețe de ordin constituțional.

Astfel, prin *Hotărîrea Curții Constituționale din 10.05.2016 aceasta s-a expus pe marginea sesizărilor nr. 26g/2016 și nr.34g/2016 a unor prevederi ale articolului 345 alin. (2) din Codul contravențional (individualizarea sancțiunii).*

Speța respectivă, privea sancțiunea prevăzută la art. 345 alin. 2 Cod contravențional, care era stabilită sub forma de amendă în cuantum de 300 u.c.

La caz, instanța de contencios constituțional a rezumat, că „ 57. Prin urmare, calificarea faptei este efectuată doar de instanța de judecată și nu poate fi prestabilită de către legislator pentru toți destinatarii normei juridice contravenționale. 58. Curtea relevă că legislatorul nu poate determina sancțiunea pentru fiecare situație posibilă de facto în viitor, el fixează doar anumite criterii, în limita cărora instanța stabilește și aplică sancțiunea concretă. Or, aplicarea sancțiunii de către instanța de judecată va fi una deficitară, dacă la elaborarea legii și stabilirea sancțiunii de către legiuitor nu se va ține cont de posibilitatea determinării sancțiunii în funcție de criteriile de individualizare enunțate supra. ”

La fel, s-a mai arătat, că „62. În lipsa criteriilor de individualizare a sancțiunilor, statuate cert în cadrul legal, individualizarea judiciară nu poate fi efectiv satisfăcută față de contravenient pentru a-i asigura deplinătatea drepturilor și libertăților sale legitime. 63. Curtea relevă că principiul individualizării sancțiunilor contravenționale, ca și cel al pedepselor în dreptul penal, trebuie să se afirme într-un cadru al deplinătății drepturilor fundamentale,

În cele din urmă s-a concluzionat, , că „74. Curtea constată că pentru contravenția cuprinsă la articolul 345 alin.(2) din Codul contravențional legea a instituit sancțiunea sub formă de amendă în mărime fixă. 75. Prin urmare, Curtea constată că instanța este lipsită de posibilitatea aplicării sancțiunii în conformitate cu principiul individualizării sancțiunii contravenționale instituit în art. 9 din Partea generală a Codului contravențional, principiu care guvernează totalitatea reglementărilor din partea specială și are la bază următoarele criterii: caracterul și gradul prejudiciabil al faptei, caracteristica persoanei, precum și circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea. ”

Conform art. 1 alin. 3 al Constituției, *Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.*

Corespunzător prin jurisprudența sa constantă, Curtea Constituțională a arătat în repetate rînduri că drepturile persoanei trebuie să se bucure de o protecție efectivă. Același criteriu este statuat și în conținutul art. 20 al Constituție.

Reiterăm, că Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Conform art. 54 „în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. ”

Todoată legiuitorul a definitivat, că „Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

În circumstanțele speței, revederăm, că conform normei contestate, „**inculpatul nu poate să-și înțeleagă efectele comportamentului său procedural.**”

Potrivit articolului 20 din Constituție, *orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.*

CtEDO în practica a statuat, că accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate **garanta exercitarea lui deplină**. *Accesul la justiție urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv la o instanță de plină jurisdicție.*

Cu alte ocazii Curtea Constituțională a mai arătat, că raționamentele CtEDO în cauza *Chevrolet v. Franța*, potrivit căreia exercitarea deplinei jurisdicții de către o instanță presupune să nu renunțe la nici una din componentele funcției de a judeca. Or, refuzul unei instanțe sau imposibilitatea de a se pronunța în mod independent asupra anumitor aspecte cruciale pentru soluționarea litigiului, cu care a fost sesizată, ar putea constitui o încălcare a art. 6 § 1 din Convenția Europeană.

În lumina acestor postulate, instanța de jurisdicție constituțională a mai reiterat, că **dreptul de acces la justiție impune legislatorului obligația de a acorda oricărei persoane toate posibilitățile pentru a accede la instanța de judecată și a asigura efectivitatea dreptului de acces la justiție prin adoptarea unui cadru legislativ adecvat.**

Existența riscului de incertitudine care o crează norma contestată, considerăm, că **urmează** a fi privită și prin prisma garanției din art. 23 al Constituției, conform căreia „*Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle.*”

Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului cetățeanului, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative. Și aceasta se poate realiza numai în cazul în care norma prezumată a fi neconstituțională urmează să fie aplicată la litigiul judiciar în care este implicată persoana respectivă.

Potrivit *art. 4 alin. (1)* din Constituție, Curtea Constituțională are obligația de a interpreta și aplica dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate internaționale la care Republica Moldova este parte.

Prin normele procesual-penale, legislatorul a urmărit instituirea unui echilibru echitabil între aceste două mari sarcini ale procesului penal, pentru stabilirea adevărului și exercitarea unei justiții veritabile.

Instanțele judecătorești și organele de urmărire penală, care aplică normele procesual penale, sînt obligate să activeze în așa mod, încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată, sau supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrîngere.

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încît să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară *art. 23* din Constituție, care statuează asupra obligației statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.

ÎNCHEIERE
(privind ridicarea excepției de neconstituționalitate)

07 iulie 2020

mun. Orhei

Judecătoria Orhei, sediul Central
Instanța de judecată în componența:
Președintele ședinței, judecător
Grefier
cu participarea:
acuzatorul de stat, procuror
apărătorului, avocatului
inculpatului

Veaceslav CARAGIA
Irina BUHANIUC

Vladislav BOȘCANEAN
Alexandru IACHIMCIUC
Anatolie HOLOSTENCO

judecînd în ședință de judecată publică, cererea înaintată de apărătorul inculpatului, avocatul Alexandru Iachimciuc, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale privind verificarea constituționalității sintagmei „*cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport*” din prevederile art. 264¹ alin. 1 Cod Penal al RM în cauza penală de învinuire a lui Holostenco Anatolie Gheorghe de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin. (1) din Codul penal,

CONSTATĂ:

În procedura Judecătoriei Orhei (sediul Central) se află spre examinare cauza penală de învinuire a lui Holostenco Anatolie Gheorghe de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod Penal al Republicii Moldova.

În ședința de judecată din 07 iulie 2020, apărătorul inculpatului, avocat Alexandru Iachimciuc, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale pe cauza penală nr. 1-337/2019 privind verificarea constituționalității sintagmei „*cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport*” din prevederile art. 264¹ alin. 1 Cod Penal al RM.

În motivarea cererii apărătorul inculpatului, a indicat că, în urma analizei normei juridice conținute în art. 264¹ alin. 1 CP RM, se constată, că infracțiunea în cauză prevede o pedeapsă principală și una complementară, dar care este obligatorie. La caz, apărarea a întrevăzut, că aplicabilitatea beneficiii reducerii de pedeapsă conținută în norma art. 364¹ alin. 8 CP RM este inefficientă, or, conform art. 364¹ alin. 8 CP RM „Inculpatul care a recunoscut săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă, dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.” În speță procedura dată, nu a fost aplicabilă acestuia în sensul ameliorării răspunderii, or, inculpatul care ar recunoaște vina, solicitînd ca cauza să fie examinată în procedură simplificată, ar beneficia, doar de reducerea cu o treime a limitelor pedepsei muncii neremunerate în folosul comunității, nu și a pedepsei prin care acestuia i se anulează dreptul de a conduce mijlocul de transport. Totodată, în cazul în care acesta nu ar recunoaște vina, iar instanța de judecată

2
îl va găsi vinovat, îi va aplica o pedeapsă prin care acestuia îi va fi stabilită tot pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității, și a pedepsei prin care acestuia i se anulează dreptul de a conduce mijlocul de transport. La momentul de față, este de precizat, că indiferent dacă recunoaște sau nu vinovăția, instanța de judecată nu-i va putea aplica o pedeapsă, decât cea conform analizei arătate mai sus. Adică, instanța este limitată de a aplica o altă o pedeapsă decât cea prescrisă în norma data.

Apărarea indică, că o astfel de limitare a instanței de judecată ca să stabilească o pedeapsă echitabilă, nu corelează cu principiul individualizării pedepsei penale și legalității acesteia. Subsidiar, este esențial de a puncta, că și inculpatul nu și-a putut aprecia poziția reîșind din incertitudinea generată de norma în cauză, și nu a putut beneficia de reducerea efectivă prevăzute și garantată de art. 364¹ alin. 8 CP RM, or, pentru el instanța nu putea individualiza pedeapsa complementară, în eventualitatea recunoașterii acestuia ca fiind vinovat. În consecință norma nu corelează cu garanțiile statuate în art. 3 alin. 1, art. 23 și art. 54 din Constituția Republicii Moldova. Cea din urmă concluzie este relevantă și pentru procedura generală, în care la momentul de față instanța a reținut cauza. Condâșideră că în speța dedusă cu pricina, a fost adoptată ordinea conform căreia, inițial acuzarea își va prezenta probele, după partea apărării, urmînd ca inculpatul să depună depoziții. Corelativ, apărarea nu exclude că una din pozițiile pe care o va expune inculpatul va fi recunoașterea vinei, în cazul în care probele acuzării vor avea o pondere mai mare decât cele ale apărării. Dar ca și efect o asemenea abordare nu-i va permite instanței de judecată să individualizeze pedeapsa complementară. Ca rezultat apreciază, că inculpatul va fi lipsit de un proces echitabil. Într-o altă ordine de idei, apărarea consideră, că norma reprezintă deficiențe și de ordin legislativ, dat fiind că ea nu coroborează nici cu partea generală a Codului penal, în special cu prevederile art. 61 și 62 din CP.

Apărătorul consideră că, sintagma „cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.” conținută în art. 264¹ alin. 1 CP RM, aduce atingere sarcinii instanței de judecată prin prisma art. 75 CP RM. Conform alin. 1 al normei precitate, „Persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.” Într-o primă concluzie, apărarea apreciază, că criteriile de individualizare, rămîn ineficiente, și cad în desuetudine, și nici nu reflectă aplicabilitatea aplicării art. 76 fie la caz, prevederile art. 77 CP RM.

A indicat că, conform art. 1 alin. 3 al Constituției, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate. Corespunzător prin jurisprudența sa constantă, Curtea Constituțională a arătat în repetate rînduri că drepturile persoanei trebuie să se bucure de o protecție efectivă. Același criteriu este statuat și în conținutul art. 20 al Constituție.

Reiterează, că Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică. Conform art. 54 „în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.” Menționează că legiutorul a definitivat, că „Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.” În circumstanțele speței, conform normei contestate, „inculpatul nu poate să-și înțeleagă efectele comportamentului

său procedural.” Potrivit articolului 20 din Constituție, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. CtEDO în practica a statuat, că accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină. Accesul la justiție urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv la o instanță de plină jurisdicție. Cu alte ocazii Curtea Constituțională a mai arătat, că raționamentele CtEDO în cauza *Chevrol v. Franța*, potrivit căreia exercitarea deplinei jurisdicții de către o instanță presupune să nu renunțe la nici una din componentele funcției de a judeca. Or, refuzul unei instanțe sau imposibilitatea de a se pronunța în mod independent asupra anumitor aspecte cruciale pentru soluționarea litigiului, cu care a fost sesizată, ar putea constitui o încălcare a art. 6 § 1 din Convenția Europeană. În lumina acestor postulate, instanța de jurisdicție constituțională a mai reiterat, că dreptul de acces la justiție impune legislatorului obligația de a acorda oricărei persoane toate posibilitățile pentru a accede la instanța de judecată și a asigura efectivitatea dreptului de acces la justiție prin adoptarea unui cadru legislativ adecvat. Existența riscului de incertitudine care o crează norma contestată, consideră, că urmează a fi privită și prin prisma garanției din art. 23 al Constituției, conform căreia „Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle.”

Menționează că excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului cetățeanului, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative. Și aceasta se poate realiza numai în cazul în care norma prezumată a fi neconstituțională urmează să fie aplicată la litigiul judiciar în care este implicată persoana respectivă. Potrivit art.4 alin.(1) din Constituție, Curtea Constituțională are obligația de a interpreta și aplica dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate internaționale la care Republica Moldova este parte. Prin normele procesual-penale, legislatorul a urmărit instituirea unui echilibru echitabil între aceste două mari sarcini ale procesului penal, pentru stabilirea adevărului și exercitarea unei justiții veritabile. Instanțele judecătorești și organele de urmărire penală, care aplică normele procesual penale, sînt obligate să activeze în așa mod, încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată, sau supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrîngere. Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încît să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție, care statuează asupra obligației statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile. Conform art. 21 al Constituției „Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

În această ordine de idei, consider că urmează a fi reținută garanția efectelor legislative coraportate la limitarea exercițiului drepturilor și libertăților individului. Mai mult ca atît, „Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale,

9
bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.” Legea fundamentală mai statuiază, că „Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. Restriângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

În ședința de judecată apărătorul inculpatului, avocatul Alexandru Iachimciuc, a susținut cererea înaintată și a solicitat admiterea ei.

Inculpatul Holostenco Anatolie, a susținut poziția apărătorului său.

Acuzatorul de stat, procurer Vladislav Boșcanean, a lăsat soluționarea cererei la discreția instanța, totodată a menționat că norma procedural prevede exact modul de aplicare a pedepsei complimetarea și este clară.

Audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele cauzei, analizând sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei: „*cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport*” din prevederile art. 264¹ alin. 1 Cod Penal al RM, instanța de judecată consideră că cererea urmează a fi admisă din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, la pct. 76 din această hotărârire a stabilit că în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.

Conform pct. 82. din Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016, Curtea Constituțională a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. 1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, prevede la pct. 107 că în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza.

Instanța de judecată, verificând aspectelor întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016, obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. 1) lit. a) din Constituție, excepția de neconstituționalitate este ridicată de către una din părți, iar prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei penale de învinuire a lui Holostenco Anatolie Gheorghe de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin. (1) din Codul penal. La fel se constată că nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Din considerentele indicate mai sus, instanța ajunge la concluzia că sunt prezente temeiuri și motive ce implică necesitatea admiterii integrale a cererii depuse de apărătorul inculpatului, avocat Alexandru Iachimciuc, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale privind verificarea constituționalității sintagmei „cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport” din prevederile art. 264¹ alin. 1 Cod Penal al RM.

În conformitate cu prevederile art. 36, 342 din Codul de procedură penală și conducându-mă de prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, instanța de judecată, -

DISPUNE:

A admite integral cererea apărătorului inculpatului, avocatului Alexandru Iachimciuc, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale privind verificarea constituționalității sintagmei „cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport” din prevederile art. 264¹ alin. 1 Cod Penal al RM.

A sesiza Curtea Constituțională pentru a realiza controlul de constituționalitate a sintagmei „cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport” din prevederile art. 264¹ alin. 1 Cod Penal al RM.

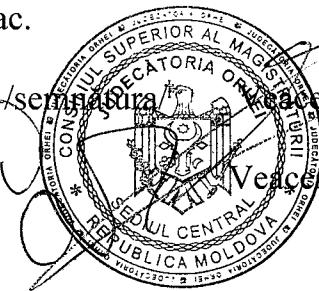
Se suspendă examinarea cauzei penale de învinuire a lui Holostenco Anatolie Gheorghe de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin. (1) din Codul penal pînă la adoptarea soluției de către Curtea Constituțională.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere, sesizarea părătorul inculpatului, avocat Alexandru Iachimciuc.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător

Copia corespunde originalului, judecător

/semnatura/ Veaceslav CARAGIA

Veaceslav CARAGIA